

DET LOKALE MILJØARBEJDE I
AMAGER ØST OG AMAGER VEST
2017

MILJØPUNKT AMAGER

Indholdsfortegnelse

1. Indledning.....	3
2. Om Miljøpunkt Amager og det lokale miljøarbejde.....	5
3. Fokusprojekter.....	9
GRØNNE GADER & GADERUM	12
AMAGER FRUGTLAUG	14
MAD & BÆREDYGTIGHED.....	16
BÆREDYGTIG BOLIGVEJLEDNING	19
NYE CYKELFÆLLESKABER (KUN I AMAGER ØST).....	22
AFFALDSSORTERING OG CIRKULÆR ØKONOMI (KUN I AMAGER ØST)	25
AMAGER FÆLLED (KUN I AMAGER VEST).....	27
4. Aktiviteter	29
5. Faglig vejledning	31
6. Øvrige mindre projektindsatser	32
7. Budgetramme for det lokale miljøarbejde 2017	33

1. Indledning

Denne årsplan beskriver den forventede indsats i 2017 i Miljøpunkt Amager. Årsplanen bygger på en række projekter og aktiviteter, som det er aftalt med lokaludvalgene på Amager, at Miljøpunkt Amager fokuserer på i 2017. Fokusprojekterne er udvalgt og aftalt med hvert af de to lokaludvalg enkeltvis.

Årsplanen beskriver i sin helhed de overordnede rammer for miljøarbejdet i 2017. Den indeholder en beskrivelse af Miljøpunkt Amagers baggrund, de overordnede visioner, arbejdsmetoder, samt de prioriterede projekter og aktiviteter i 2017.

Årsplanens struktur

Udgangspunktet for årsplan er den *projektbaserede arbejdsform*, hvor der i dialogen mellem lokaludvalgene og Miljøpunkt Amager fokuseres på den langsigtede projektudvikling og på at skabe forandring der på det konkrete niveau medvirker til at finde lokale løsninger på globale miljøudfordringer.

Årsplanen beskriver de fire grundlæggende niveauer som udgør Miljøpunkt Amagers arbejde med den lokale miljøindsats på Amager. Disse er:

Fokusprojekter. Disse løber ofte over en længere årrække og er kendetegnet ved planlægning, fundraising og mange faglige udfordringer. Gennemførelsen af projekterne forudsætter forankring, fordybelse og faglighed. Projekterne *skaber* i sig selv forandring lokalt. Miljøpunkt Amager er projektejer og ansvarlig i udvikling og igangsætning, men perspektivet er at projekterne på sigt kan blive selv bærende og såfremt det er relevant, kan leve videre uden Miljøpunkt Amagers direkte involvering.

Aktiviteter. Aktiviteterne beskriver de mange forskellige enkeltstående aktiviteter og arrangementer som vi afholder i løbet af året. Aktiviteterne er (i relation til projekterne) kendetegnet ved at være hurtige, (relativt) billige og opmærksomhedsskabende. Fokus for aktiviteterne er dialog og informationsformidling. Aktiviteterne *inspirerer* til forandring lokalt. Aktiviteterne afholdes ofte i samarbejde med lokale aktører og/eller Københavns Kommune.

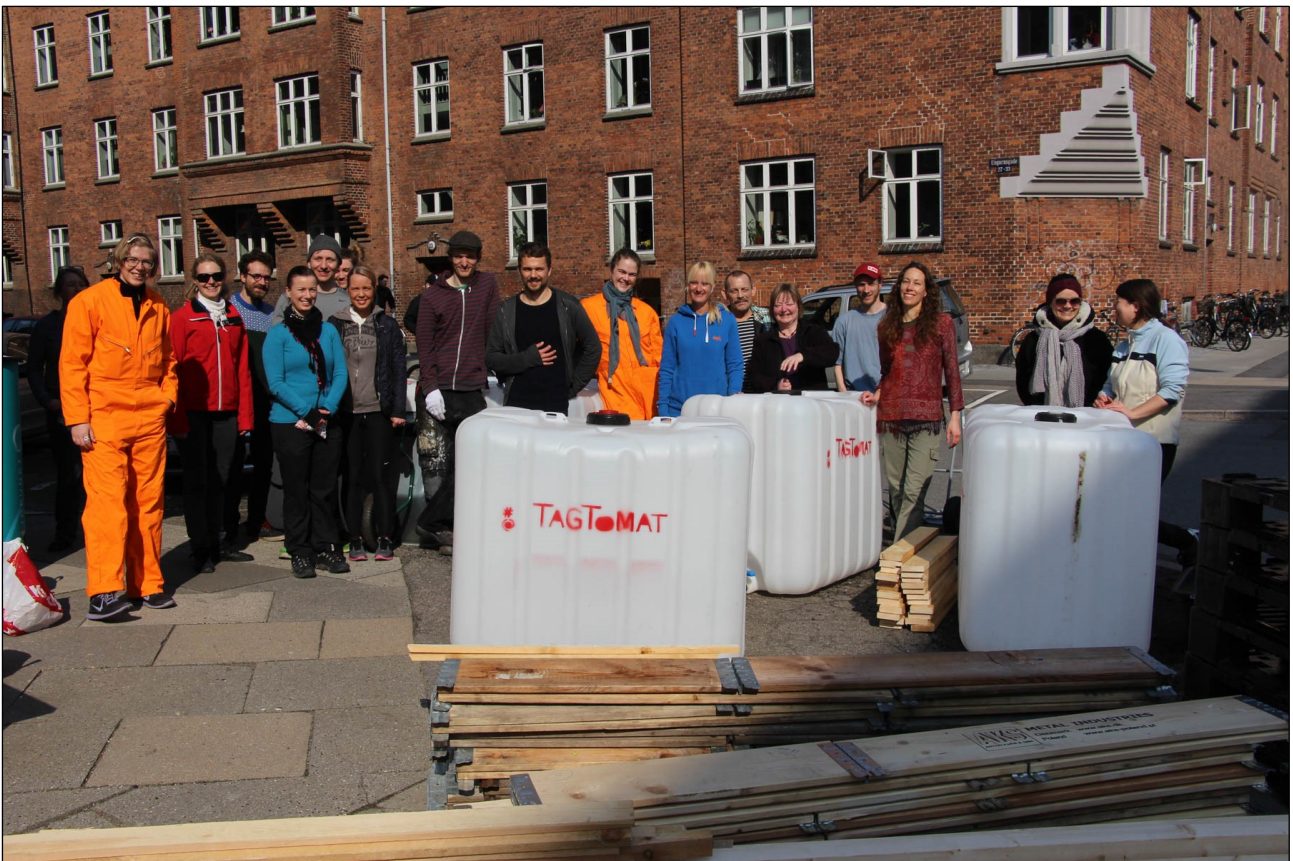
Faglig vejledning. Dette dækker over specifikke fagområder, hvor Miljøpunkt Amager har særlig viden, kompetencer og netværk, og som det er vigtigt at holde fast i. Det handler både om områder hvor mange borgerhenvendelser gør det relevant at have en tung faglig viden og hvor der er muligheder for at opdyrke nye og levedygtige projekter og aktiviteter til fordel for bydelene på Amager. Den faglige vejledning er specifikt forbundet til viden og kompetencer hos medarbejderne i Miljøpunkt Amager.

Øvrige mindre projektindsatser. Miljøpunktet vil i begrænset omfang, og så vidt økonomien tillader det, også arbejde med mindre og ikke-prioriterede projekter og aktiviteter. Dette dels af hensyn til den generelle borgerbetjening og dels fordi der kan vise sig muligheder og potentialer i forhold til fremtidige aktiviteter og eksterne støtte- og fondsmidler.

Oversigt over fokusprojekter for 2017

- Grønne Gader & Gaderum
- Amager Frugtlaug
- Mad & Bæredygtighed
- Bæredygtig Boligvejledning
- Nye Cykelfællesskaber (kun i Amager Øst)
- Affaldssortering & Cirkulær Økonomi (kun i Amager Øst)
- Amager Fælled (kun i Amager Vest)

Der er sammenfald mellem fire af projekterne i de to bydele. Det forhold kan vi i Miljøpunkt Amager kun kan bifalde, da en større sammenhæng mellem arbejdsprocesserne, giver en større faglig kapacitet og en mulig synergieffekt på de fælles projekter.

Etablering af gadehaver på Ungarnsgade.

2. Om Miljøpunkt Amager og det lokale miljøarbejde

Miljøpunkt Amager er organiseret som en selvejende fond med egen bestyrelse, der har det overordnede ansvar. Hovedparten af Miljøpunkt Amagers midler kommer fra lokaludvalgene på Amager.

Miljøpunkt Amagers vision

At alle finder glæde ved at bidrage til en bæredygtig udvikling, så Amager bliver en grønnere, sundere og smukkere del af København.

Miljøpunkt Amagers opgave

Det er Miljøpunkt Amagers opgave at bidrage til at børn, voksne, institutioner, skoler, boligforeninger, grundejerforeninger og virksomheder bliver opmærksomme på deres miljøpåvirkninger, ser dem i en større sammenhæng og får redskaber til at påvirke dem i en positiv retning. Sagt med andre ord er det ikke Miljøpunkt Amagers opgave at skabe ændringer direkte men via andre. Miljøpunktet skal motivere til aktiv deltagelse i udviklingen mod en bæredygtig udvikling.

Miljøpunkt Amagers udgangspunkt er lokalt med øje for regionale, nationale og globale sammenhænge. Der arbejdes ud fra miljømæssig bæredygtighed, men miljøpunktet har et helhedssyn på bæredygtighed, som også omfatter økonomiske, sociale, sundhedsmæssige og kulturelle elementer. Det vil sige, at Miljøpunkt Amager ikke tager initiativ til projekter, som ikke har en miljømæssig dimension, men omvendt gerne deltager, hvis projektet er bredere funderet end blot miljømæssigt.

Miljøpunkt Amager skal synliggøre og forstærke handlemulighederne og bidrage til at identificere og overvinde barrierer for en bæredygtig udvikling. Handlemulighederne styrkes bl.a. gennem lokal dialog, opbygning af netværk og formidling af relevant viden og andre kompetencer.

Miljøpunkt Amager ser sig selv som et lokalt laboratorium for bæredygtig udvikling. Et konkret sted hvor man kan bringe sin idé hen, få information om miljøforhold, hjælp til idéudvikling, kontakt til samarbejdspartnere og i sidste ende realisere konkrete miljøinitiativer.

Historisk baggrund

Miljøpunkt Amager (tidl. Agendacenter Sundbyøster) blev etableret i efteråret 2003 på baggrund af et initiativ fra Kvarterløftet i Holmbladsgade og Grøn Guide hos Krunch på Øresundsvej. Den endelige ansøgning til Københavns Kommune blev indsendt af Amager Erhvervsråd, Sundby Lokalråd, Agendaforeningen i Sundby, Grøn Guide hos Krunch og Kvarterløftet i Holmbladsgadekvarteret. Siden har miljøpunktet opbygget et netværk og samarbejde med en række parter inden for kommunale forvaltninger, forsyningselskaber og institutioner, interesseorganisationer, foreninger, medier, boligforeninger og virksomheder.

Kvarterløftet i Holmbladsgade blev sat i gang i 1997 og afsluttet ved udgangen af 2003. Kvarterløftet var i høj grad baseret på borgernes deltagelse i helhedsorienteret lokaludvikling. Der blev opbygget en solid viden og erfaring i kvarteret om et tværfagligt og tværsektorielt samarbejde mellem borgere og

Københavns Kommune og ikke mindst en mangfoldighed af netværk. Beboerne i kvarteret har lagt meget energi i kvarterløftet, og fortsatte i Lokaludvalget for Amager Øst.

Grøn guide-projekterne i Holmbladsgadekvarteret og hos Krunch på Øresundsvej har med tilsvarende vision som Miljøpunkt Amager skabt en række projekter, netværk og samarbejdspartnere, der er blevet bygget videre på i miljøpunktet.

Fra 1997 – 2000 havde Hørgården også en grøn guide ansat via boligselskabet 3B, som senere ydede konsulenthjælp til projektet med uddannelse af miljøambassadører i Urbanplanen. Et projekt som i høj grad har inspireret miljøpunktet, der siden 2005 har uddannet 180 kvinder i miljøforhold. Selvom Miljøpunkt Amager fra 2003-2008 kun dækkede Amager Øst har miljøpunktet samarbejdet med forskellige parter i Amager Vest. Det gælder f.eks. Arealudviklingselskabet By & Havn (tidl. Ørestadsselskabet) om Ørestad Mobile Øko-haver, Partnerskabet i Urbanplanen om mobile haver, miljøfestival og cykelkursus for kvinder, samt en række virksomheder, der har deltaget i forskellige miljøprojekter.

Ved årsskiftet 2007/2008 blev nye lokaludvalg etableret i de to bydele Amager Vest og Amager Øst, der bl.a. har til formål at fremme det lokale demokrati. Netop den lokale forankring har Miljøpunkt Amager til fælles med lokaludvalgene.

Fra januar 2008 har Miljøpunkt Amager dækket begge bydele: Amager Vest og Amager Øst, og en opgørelse over projekter viser, at fordelingen i 2010 var særdeles lige; hvilket også gælder bevillinger givet til lokale projekter fra Miljøpunkt Amagers miljøpulje.

Fra juli 2011 er Miljøpunkt Amager overgået til driftsstøtte fra lokaludvalgene på Amager. Støtten er beskrevet i en aftaletekst, som er indgået mellem hvert enkelt lokaludvalg og Miljøpunkt Amager. Uden lokaludvalgenes støtte ville Miljøpunkt Amager ikke eksistere. I forhold til tidligere udvikles Miljøpunkt Amagers årsplan nu i dialog med lokaludvalgene, og der vil derfor fremover være en stærkere tilknytning mellem lokaludvalgene og Miljøpunkt Amager.

Miljøpunkt Amager varetager lokaludvalgenes forpligtelser overfor det lokale miljøarbejde, som det er beskrevet i Kommissorium for lokaludvalg i Københavns Kommune.

Miljøpunkt Amagers geografiske område

Geografisk dækker Miljøpunkt Amager bydelene Amager Vest og Amager Øst eller med andre ord Københavns Kommune på Amager.

Området inkluderer Amager Fælled, Amager Strandpark, Islands Brygge, Sundby Øster, Sundby Vester og Ørestad – i alt bor ca. 123.000 mennesker tilsammen i de to bydele Amager Vest og Amager Øst, som er delt af Amagerbrogade. I Amager Øst bor der ca. 56.000 personer og i Amager Vest ca. 67.000 personer.

De to bydele har ikke et arealfællesskab, men mange samlingssteder - f.eks. ved Amagerbro Metrostation, Islands Brygge, Amager Kulturpunkt og Ørestad Boulevard. Der er adgang til badevand i både øst og vest; i havnebadet på Islands Brygge og stranden i Amager Strandpark. Der er et stort naturområde i Amager Fælled og Kalvebod Fælled, og således gode muligheder for naturoplevelser, men der er mangel på grønne områder tæt ved mange af bebyggelserne på Amager.

Længst mod syd ligger villaområder i såvel Amager Vest som Amager Øst, mens områderne mod nord primært består af etagebebyggelse. Nye boligområder er kommet til i Ørestad, Islands Brygge samt ved Amager Strandpark. Både nye og gamle boligområder giver nye udfordringer. I Sundholmskvarteret og Holmbladsgadekvarteret er der en fælles boligsocial helhedsplan (Amagerbro Helhedsplan), også Urbanplanen har en boligsocial helhedsplan (Partnerskabet). Begge helhedsplaner arbejder med miljøspørgsmål, som det er naturligt for Miljøpunkt Amager at være en aktiv spiller i.

Miljøpunkt Amagers arbejdsmetoder

Konkrete samarbejdsprojekter

Miljøpunkt Amager vil i dialog med borgere og professionelle samarbejdspartnere om at realisere konkrete miljøprojekter og -aktiviteter. Gennem opsøgende arbejde, hvor erfaringsopsamling og formidling kombineres, gøres projekter og aktiviteter konkrete og handlingsrettede.

I praksis er nærværende årsplan et resultat af de forskellige konkrete samarbejdsprojekter, Miljøpunkt Amager har gennemført gennem de seneste år. Derfor har samarbejder med borgere og andre partnere også en helt central betydning for de konkrete projekters form og indhold, samt i de mere strategiske og langsigtede prioriteringer af Miljøpunkt Amagers projekter.

Miljøpunkt Amager indgår i udviklingsprojekter på både idéudviklings- og organisatorisk plan.

Som eksempel kan nævnes:

- Kompostbudene
- Bylandbrug på Fields
- Bicycle Innovation Lab
- Transportnetværk Amager

Nogle af udviklingsprojekterne udvikles til fyrtårne, der i stigende grad også lyser ud over bydelens grænser.

Netværk og foreninger

Miljøpunkt Amager vil samarbejde med eksisterende netværk, komme med faglige input og fornyet energi, samt bidrage til etablering af nye netværk, hvor der er behov for det. Miljøpunkt Amager har været med til at starte foreningerne: Ørestad Urbane haver, Miljøambassadør-foreningen, Prags Byhave og Ungarnsgadenetværket.

Foredrag, udstillinger og møder

Herunder kunne f.eks. indgå demonstration af forskellige miljøtiltag, eller en udstilling i forbindelse med et arrangement afholdt forskellige steder i bydelene. Nogle gange er stedet afgørende for succes, men først og fremmest udgør aktualitet en væsentlig præmis.

Lokalt miljøkontor

Miljøpunkt Amager ligger i Kvarterhuset på Jemtelandsgade. Miljøpunkt Amager har faste daglige åbningstider, hvor der er åbent for henvendelser og spørgsmål fra alle borgere på Amager. I Miljøpunkt Amager er der dagligt mulighed for gratis at låne ladcykler, elmålere og mostpresse samt at få gode råd og vejledning til, hvordan man kan spare på strømmen, sortere sit affald, holde pesticidfri have, købe miljøvenligt i dagligdagen og meget mere. Den daglige dialog og sparring med lokale samarbejdspartnere på Amager gør Miljøpunkt Amager til en særlig værdifuld og lokal ressource for miljøarbejdet, kulturlivet og borgerdrevne aktiviteter på Amager.

Den Ny (og bæredygtige) Amagermad – kåret på Musiktorvet i september 2016. Foto: Anders Bentzon.

3. Fokusprojekter

Fokusprojekterne løber ofte over en længere årrække og involverer bl.a. arbejde med at hente ekstern finansiering gennem offentlige og private fonde. Projekterne er kendetegnet ved planlægning, fundraising og mange faglige udfordringer.

Gennemførelsen af projekterne forudsætter forankring, fordybelse og faglighed. Perspektivet er at projekterne i sig selv skaber forandring lokalt – og ikke bare inspirerer til forandring.

Miljøpunkt Amager er projektejer og ansvarlig i udvikling og igangsætning, men perspektivet er at projekterne så vidt det er relevant kan blive selv bærende og leve videre uden Miljøpunkt Amagers direkte involvering.

Udvælgelsen af de enkelte fokusprojekter og deres indhold er resultatet af en længere idéudviklings- og prioriteringsproces, som er blevet gennemført i samarbejde mellem lokaludvalgene og Miljøpunkt Amager. I løbet af året er der blandt borgerne blevet indsamlet ideer, tanker, og forslag til hvordan miljøarbejdet skal gribes an. Dette er sket i forbindelse med Miljøpunkt Amagers forskellige aktiviteter hen over året.

Sammenkoblingen mellem de aktuelle aktiviteter og fremadrettede prioriteringer har givet god mulighed for at udvikle og målrette Miljøpunkt Amagers fremtidsplaner. Dette vil tydeligt kunne aflæses i denne årsplan, hvor projekterne i høj grad sigter på den lange bane, og hvor der arbejdes for at skabe en større faglig tyngde blandt medarbejderne og i det konkrete arbejde.

Fokusprojekternes form og funktion

Hvert fokusprojekt er valgt og beskrevet med udgangspunkt i en række væsentlighedskriterier, der er med til at definere form og funktion på projekterne. Væsentlighedskriterierne for fokusprojekterne betyder at projekterne skal:

- Finde løsninger på relevante miljømæssig problemstilling
- Bidrage til bæredygtig adfærd i det daglige
- Kommunikere en positiv tilgang til løsninger
- Motivere til forandring og deltagelse
- Skabe grundlag for bred inddragelse

Nogle af projekterne er stadig i planlægningsfasen, hvorfor der i beskrivelserne er forsøgt at give et forklarende overblik omkring mål og midler.

I det konkrete er projekterne beskrevet efter en fælles fire-dimensionel skabelon, der muliggør skarpere prioritering, lettere læsningen og sikrer en mere ensartet effektvurdering, når årsplanen engang skal evalueres.

Skabelonen indeholder fire led:

- Hvorfor er det spændende at arbejde med projektet?
- Hvad kan der ske i årets løb?
- Hvad kan det blive til?
- Mål og metode

Evaluering og effektmåling

Med udgangspunkt i den projektbaserede arbejdsform er det også en målsætning, at det lokale miljøarbejde fremover kan gennemføres på et mere validt og dokumenterbart grundlag end tidligere.

Hvor det med den aktivitetsbaserede arbejdsform kan være vanskeligt at dokumentere den egentlige effekt af miljøarbejdet, så skal det med den projektbaserede arbejdsform gerne blive mere synligt hvordan og hvor effekten af miljøindsatsen slår igennem.

Med den store bredde på Miljøpunkt Amagers arbejde, er det umuligt at etablere en fuldstændig ensartet og sammenlignelig evalueringsskabelon. Det skyldes bl.a. at der i de enkelte fokusprojekter er fokus på både kvalitative og kvantitative forandringer og resultater. Med denne årsplan arbejdes der derfor med nogle generelle bæredygtighedsparametre, der skal danne grundlag for en mere sammenlignelig evaluering og effektmåling af det lokale miljøarbejde på Amager.

Som effektmålingsredskab anvendes en specifik effektvurderingsmatrice, der skematisk gennemgår bæredygtigheden i de konkrete fokusprojekter. Effektvurderingsmatricen er struktureret efter bæredygtighedens tre ben - henholdsvis den miljømæssige, sociale og økonomiske bæredygtighed. Under disse tre ben er en række specifikke parametre, som danner grundlag for den konkrete effektvurdering af projekterne. Disse er:

Miljømæssig bæredygtighed

- **Miljøforbedring.** Giver projektet anledning til en direkte målbar miljøforbedring?
- **Omstillingspotentiale.** Er der en klar sammenhæng til det politiske niveau ift. hvordan borgerne kan engagere sig yderligere for at omstille samfundet/byen til større grad af miljømæssig bæredygtighed.
- **Miljømæssig resiliens.** Er projektet med til at skabe en større grad af robusthed og miljømæssig bæredygtighed, fx i form af højere biodiversitet, mere vild natur, øget grad af klimatilpasning og/eller miljømæssige forbedringer lokalt eller globalt.

Social bæredygtighed

- **Fællesskabsskabende.** Skaber projektet sammenhold og fællesskab? Giver projektet muligheder for at deltage og få indflydelse i fx skoler, lokaludvalg eller andre lokale fællesskaber.
- **Uddannelse og vidensdeling.** Giver projektet videnskabelige kompetencer om miljø og bæredygtighed for borgerne, virksomheder og andre deltagere?

- **Kulturel/poetisk værdi.** Er projektet med til at skabe nye (og bedre) fortællinger om bæredygtighed, som kan skabe større forståelse for f.eks. relationen mellem menneske og natur.
- **Opmærksomhedsværdi.** Vurderes projektet at højne kendskab til og opmærksomhed omkring Miljøpunkt Amager, lokaludvalgene og/eller Københavns Kommunes miljøpolitiske målsætninger?
- **Mobiliserende potentiale (handlingskompetencer).** Giver projektet lyst til og mod på at engagere sig, og/eller er det handlingsskabende ift. den enkelte borger.
- **Social resiliens.** Er der beskrevet og sikret fastholdelse af deltagerne i projektet på længere sigt. Er de organisatoriske ramme om projektet stærke nok til at sikre gennemførelse og videreførelse af projektet?

Økonomisk bæredygtighed

- **Ressourceforbrug versus miljøeffekt.** Står den arbejdsmæssige indsats i forbrug af timer og økonomiske midler mål med de miljømæssige effekter?
- **Grønt vækstpotentiale i lokalområdet eller nærområdet/bioregionen.** Er projektet med til at skabe potentialer for lokal grøn vækst (afkobling mellem øget ressourceforbrug og økonomisk vækst)?
- **Er initiativet økonomisk bæredygtigt på kort, mellem og lang sigt.** Er den økonomiske bæredygtighed i projektet sikret. Indgår det hvordan projektets økonomiske bæredygtighed kan sikres uden fx ekstern finansiering efter det er afsluttet?
- **Økonomisk resiliens.** Er initiativet med til at sikre en økonomisk omstilling til bæredygtighed lokalt, regionalt og globalt? Hvordan er det økologisk økonomiske potentiale?

Effektvurderingsmatricen danner grundlag for årsberetningen for 2017, som skal forelægges lokaludvalgene i foråret 2018.

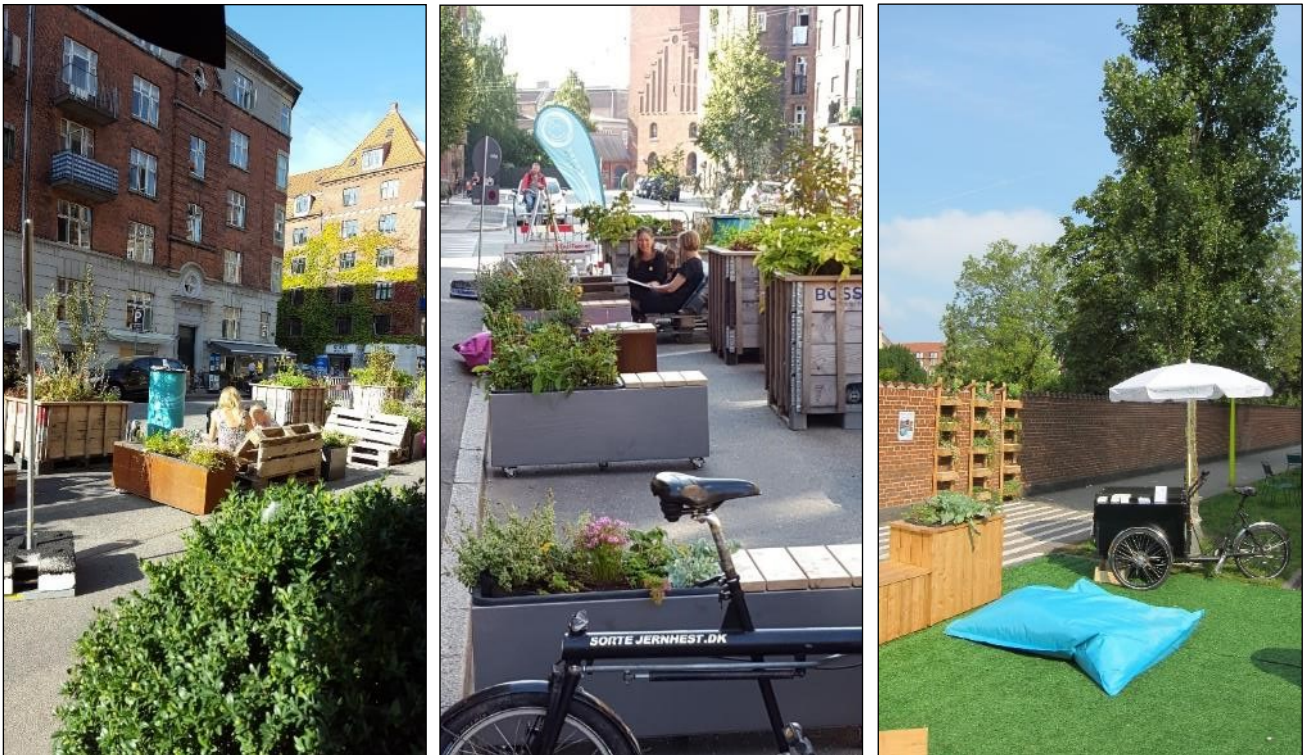
Der arbejdes med lignende effektvurderingsredskaber i de øvrige københavnske miljøpunkter og lokaludvalg, hvilket gerne skulle gøre det muligt at få en mere sammenlignelig vurdering af det lokale miljøarbejde i København.

GRØNNE GADER & GADERUM

Hvorfor er det spændende at arbejde med grønne gader og gaderum?

Global opvarmning, tab af biodiversitet og et voksende arealforbrug som følge af byspredning lægger stort pres på miljøet. På trods af en historisk skelnen mellem byen og naturen indgår byer som en integreret del af det naturlige kredsløb.

Grønne områder i byen er ikke blot essentielle for menneskers fysiske og psykiske trivsel. Parker, træer, planter, grøn infrastruktur m.v. renser luften, giver skygge, nedkøler byen, opsamler regnvand og fremmer biodiversitet. De grønne områder er byens lunger, som er med til at skabe et sundt bymiljø.

Hvad kan der ske i årets løb?

Projektet har til formål at gøre byens rum grønnere og mere klimaresistente. Fokus i projektet vil være at identificere nye mulige grønne byrum og udvikle de nødvendige organisatoriske, tekniske, økonomiske og politiske rammer for at flere grønne gaderum kan realiseres.

Miljøpunkt Amager har ikke planopgaver eller ansvar for fysiske anlæg, men som lokal miljøaktør – og organisator, kan Miljøpunkt Amager spille en afgørende rolle i udvikling og kvalificering af oplæg om grønne gaderum og afprøvning af nye grønne løsninger i byens rum.

Projektet bygger videre på Miljøpunkt Amager erfaringer med bl.a. byhaver, grønne gaderumsarrangementer (f.eks. Park in a Week) og grønne strøg. Projektet vil gøre brug af events og arrangementer som løftestang for realisering af permanente grønne gaderumsløsninger på Amager.

I projektet vil vi se bredt på mulige samarbejdspartnere. Det betyder bl.a. at vi vil se på hvorledes lokale aktører i form af boligforeninger, grundejerforeninger, erhvervsdrivende, lokale folkeskoler, Sundholm, Kofoeds Skole, byhaveorganiseringer og andre kan inddrages i det konkrete praktiske arbejde. Det vil være naturligt at koordinere arbejdet med Teknik- og Miljøforvaltningen i Københavns Kommune.

I løbet af foråret 2017 konkretiseres projektet ved udpegning af specifikke geografiske lokaliteter, hvor der vurderes at være potentiale for en indsats. Det vil være oplagt at arbejdet med udvikling af Ny Amagerbrogade bliver central i projektet. Men også områder som Isafjordsgade, taget på Fields, Prags Plads og Ungarnsgade vil blive inddraget i projektet.

I forsommeren deltager Miljøpunkt Amager i afholdelse af studietur til Helsinki (Finland), med henblik på at udveksle erfaringer og muligheder ved udvikling af grønne gaderum i storbyer i den tempererede klimazone samt brugen af nordiske kulturplanter.

Hvad kan det blive til?

Projektet vil sammentænke den generelle udvikling i Københavns Kommune, hvor der i stigende grad arbejdes med udvikling af grønne byrumsprojekter og borgernes inddragelse heri. Det drejer sig bl.a. om strategi for Bynatur, Fortovshaver, Agenda 21 planen og Klimatilpasningsplanen.

Der vil blive arbejdet målrettet med fundraising til og udvikling af grønne byrum gennem midlertidige demonstrationsprojekter (1:1 modeller) og længerevarende projektindsatser for at skabe nye og mere langvarige grønne byrum.

Mål og metode

Mål: Etablering af multifacetterede funktionelle grønne byrum, der rummer løsninger indenfor klimatilpasning, biodiversitet og luftforurening, og hvor byens borgere er direkte involveret i udvikling, opbygning og brug. Etablering og drift finansieres af en blanding af offentlige og private midler. Der skabes politiske vilje og opbakning til nye grønne byrum på Amager.

Metode: Videreudvikling og afprøvning af forskellige typer af gaderumsløsninger, der inspirerer til og udfordrer den gængse brug af gaderummet. Brug af funktionelle og mobile elementer i design- og udviklingsprocessen.

AMAGER FRUGTLAUG

Hvorfor er det spændende at arbejde med lokal frugt?

I Danmark skønnes det at der hvert år er et madspild af frugt og grønt på 280.000 tons. Det er rigtig meget skøn mad, hvoraf en stor del kommer langvejs fra. I Miljøpunkt Amager ønsker vi at sætte fokus på, hvordan vi i højere grad kan drage nytte af de ressourcer vi har lokalt i stedet for f.eks. at købe æbler fra New Zealand.

På Amager er der rigtig mange haver og grønne områder, hvor der allerede dyrkes frugt eller er mulighed for at gøre det. Vi styrker den lokale viden om, hvordan lokal frugt kan dyrkes og hvordan det kan opbevares og anvendes, så mest muligt bliver brugt.

Vi vil styrke lokale fællesskaber over hækken ved at fremme delingen af lokal frugt mellem dem der ikke har

egen frugthave og dem der gerne vil dele ud af deres høst. Vi har ikke kun fokus på haverne, men også den spiselige vilde natur på Amager. Vi sætter fokus på naturens goder hele året rundt ved at afholde aktiviteter der er både praktiske og netværksskabende.

Hvad kan der ske i årets løb?

Det bliver en helårs-indsats med fokus på at få borgerne til at se mulighederne i den kultiverede have og bynaturen omkring dem. Aktiviteterne veksler fra sæson til sæson og kan fx være:

- Forår / sommer: bytteplantedag, podning af frugttræer, sanketure, arrangementer med fokus på økologisk og giftfri dyrkning, kompostering m.m., oplysning om partnerskabstræer (oplagt at plante i efteråret 2017) og høst af sommerfrugter.
- Efterår / vinter: æbledag med aktiviteter og indsamling af æbler, høst af efterårets frugter, udlån af mostpresse – fx til fællesdage i grundejerforeninger, skabe kontakt mellem haveejere og høstere, workshops om syltning og opbevaring af høst, oplysning om partnerskabstræer (oplagt at plante i foråret 2018), fokus på brugen af høsten når den begynder at blive kedelig (opskrifter og inspiration), planlægning af haven - evt. udstilling sammen med biblioteker.

Særlige aktiviteter for børn og unge: understøtte Urbanplanens æbleprojekt "Frugtplukkerne", hvor unge indsamler æbler, moster dem og sælger mosten videre. Vi vil undersøge om et lignende projekt kan laves i Amager Øst. Vi vil også gerne lave en workshop om podning af frugttræer for børn sammen med UrbanplanTen.

Det er oplagt at samarbejde med lokale kræfter som UrbanPlanten, Spis Amager Fælled, Planteklubben på Amager og Sundbyernes Grundejerfællesskab.

Hvad kan det blive til?

På længere sigt kan Amager Frugtlaug få en fremtrædende rolle i eller samarbejde med nogle af de andre projekter der sætter fokus på lokale spiselige ressourcer. Det kunne være i forhold til byhaver på Amager og byrumsprojektet på Greisvej, hvor der er planer om en æble/frugthave og et socialøkonomisk initiativ der vedligeholder området.

- Der er behov for at gøre en indsats for at engagere flere brugere af frugtlaug og udvikle konceptet omkring det.
- For at fastholde et engagement vil vi sætte fokus på lokale frugter hele året rundt med forskellige oplysninger og aktiviteter.

Mål og metode

Mål: En større udnyttelse af lokale fødevarer fra haver og byhaver med en deraf følgende reduktion af forurening i forbindelse med produktion og transport af industrielle fødevarer samt reduktion af madspild. Etablering af et netværk af haveejere og borgere uden have som ønsker at hjælpe hinanden med at få brugt høsten. Hensigten er, at driften af netværket på sigt kan forankres uden for Miljøpunkt Amager.

Metode: Indsats over hele året for at sætte fokus på det cirkulære forløb i at dyrke, bruge og i sidste ende kompostere lokale fødevarer. Brug af konkrete aktiviteter og sociale medier til at fremme brugen af lokale ressourcer samt opbygge et netværk omkring det.

Mostworkshop på Amager i september 2016. Foto: Flora Tosti.

MAD & BÆREDYGTIGHED

Hvorfor er det spændende at arbejde Mad & Bæredygtighed?

Vores fødevarerforbrug har stor indflydelse på vores klima og miljø. Næsten en tredjedel af den samlede CO₂-udledning i Danmark kommer fra fødevarerproduktionen og transport heraf. Dertil kommer den ekstra miljøbelastning som opstår, hvis maden bagefter skal transporteres væk som affald, destrueres eller går til grunde.

Med projektet Mad & Bæredygtighed bygger vi ovenpå projektet Amager Frugtlaug. Der er tale om en cirkulær tilgang, hvor hele "hjulet" i fødevarerekæden undersøges. Med et fokus på lokale og bæredygtige løsninger, skal projektet modvirke madspild, understøtte lokal fødevarerproduktion, reducere transporten af fødevarer, skabe lokale arbejdspladser og recirkulere restaffald fra fødevarerekæden.

Hvad kan der ske i årets løb?

Projektet sigter på at skabe den nødvendige logistik og et bæredygtigt teknisk og økonomisk grundlag for oprettelse og understøttelse af lokale virksomheder, der kan producere fødevarer lokalt på Amager, og som kan afsætte lokalt producerede fødevarer samt overskudsfødevarer fra detailhandlen.

Projektet bygger videre på Miljøpunkt Amagers nuværende indsats for at modvirke madspild, sikre genanvendelse af organiske ressourcer, uddannelse af miljøambassadører og fremme af lokalproduktion af fødevarer og Amager Frugtlaug.

Konkret ønsker Miljøpunkt Amager i 2017 blandt andet at udvikle et uddannelsesforløb for madkonsulenter, der lokalt skal understøtte brugen af lokalt producerede fødevarer og sikre anvendelse af overskudsmadvarer fra detailhandel og professionelle køkkener.

Madkonsulenterne uddannes i fremme af lokal fødevarerproduktion, formidling af bæredygtig udnyttelse af madvarer, samt udvikling af logistik for afsætning af lokalt producerede fødevarer og overskudsmadvarer fra detailhandlen. Perspektivet er, at uddanne madkonsulenter, der gennem uddannelsesforløbet og i praktisk dialog med lokale fødevarerproducenter, detailhandel og professionelle køkkener, udvikler og praktiserer lokale løsninger, der kan fremme lokal fødevarerproduktion og modvirke madspild i alle led af værdikæden.

Hvad kan det blive til?

Miljøpunkt Amager har i 2016 undersøgt mulighederne for etablering af et socialøkonomisk spisehus på Amager, hvor maden er produceret lokalt og hvor der anvendes overskudsmad fra detailhandlen. Da Miljøpunkt Amager er underlagt kommunalfuldmagten, kan Miljøpunkt Amager ikke være direkte

involveret i oprettelse eller drift af et spisested, da der her vil være risiko for at Miljøpunkt Amager virker konkurrenceforvridende overfor eksisterende spisesteder i København.

Projektet vil derfor have til hensigt at afdække og facilitere vilkår der gør det muligt for nye og eksisterende producenter, detailhandel og professionelle køkkener at gøre brug af lokalt producerede fødevarer og overskudsmad. Miljøpunkt Amagers viden og ressourcer vil blive stillet til rådighed lokalt for alle eksisterende og potentielle spisesteder.

Med uddannelse af lokale madkonsulenter håber Miljøpunkt Amager at udvikle lokale kompetencer inden for lokal fødevarerproduktion og reduktion af madspild i de forskellige led af fødevarekæden. Disse kompetencer skal komme i anvendelse hos de forskellige fødevareaktører og gennem bedre ressourceudnyttelse og identificering af merværdi, skabe grundlag for varig beskæftigelse der kan understøtte den vedvarende brug af bæredygtige madkonsulenter i fødevarebranchen.

Med fokus på de konkrete og lokale løsninger vil projektet bidrage til at skabe særlig opmærksomhed om formålet med og værdien af indsatser for lokal fødevarerproduktion og reduktion af madspild hos de involverede samarbejdspartnere.

Samarbejdspartnere i projektet vil bl.a. være Wefood, Madskolen Jordan Rundt, Refarmed, Københavns FødevarerFællesskab, Amagerbro Helhedplan, Partnerskabet, Amager Strand Naturcenter, lokale spisesteder og lokale supermarkeder.

Mål og metode

Mål: Projektet skal medvirke til at understøtte lokal fødevarerproduktion og modvirke madspild i detailhandel, professionelle køkkener og hos forbrugerne.

Amager vil aldrig kunne blive selvforsynende med fødevarer, men det er meget relevant at se på muligheder for at udvikle og afprøve metoder til lokale bylandbrug og andre initiativer der kan sikre mere lokal og bæredygtig fødevarerproduktion, samt afsætning af disse lokalt.

I den anden ende af fødevarekæden skal der arbejdes mere målrettet med en lokal indsats mod madspild. I samarbejde med den lokale detailhandel og professionelle køkkener skal lokale madkonsulenter hjælpe med konkrete løsninger på at modvirke madspild.

Metode: Med fokus på hele fødevarekæden er det vigtigt at holde sig for øje, at projektets ressourcer ikke spredes for tyndt ud. Miljøpunkt Amager indgår som den centrale projektejer, men der lægges i vid udstrækning op til at samarbejdspartnere bidrager med økonomiske og personalemæssige ressourcer i udvikling, planlægning og udførsel af projektets forskellige del-indsatser. Indhentning af eksterne fondsmidler er afgørende for projektets fuldstændige gennemførelse.

I løbet af januar/februar i 2017 udvikles en organisatorisk plan for projektets gennemførelse.

Street Food på Musiktorvet i august 2016 med overskudsmad fra Kvickly på Strandlodsvej.

BÆREDYGTIG BOLIGVEJLEDNING

Hvorfor er det spændende at arbejde med Bæredygtig Boligvejledning?

I mange boligforeninger er der generelt store besparelser at hente til gavn for økonomien og miljøet. På baggrund af vores arbejde med miljøformidling til forskellige etniske minoriteter og dialog med ejendomsfunktionærerne i almene boligforeninger kan vi konstatere at:

- Ressourceforbruget af f.eks. vand, el og varme stadig er højere hos beboere med anden etnisk baggrund.
- Affaldssortering stadig er et stort problem i boligforeninger. Især fejlsortering og manglende ejerskab for fællesområderne medfører økonomisk belastning for hele boligafdelinger.
- Misforståelser og manglende viden pga. sproglige eller kulturelle barrierer udgør en væsentlig barriere for gode miljøvaner.

En del af etniske minoriteter er opvokset i Danmark, og andre er familiesammenførte eller flygtninge. Nogle er isolerede og mangler netværk. Fælles er en manglende miljøbevidsthed og forståelse af ressourcekredsløbet, sammenhængen mellem ens handlinger og miljøbelastningen.

Fælles er også at målgruppen har begrænset adgang til landsdækkende kampagner og information om miljøproblemerne og dermed mangler viden om hvordan de kan blive en del af løsningen.

Miljøformidling til beboerne på Tingvej.

Hvad kan der ske i årets løb?

Med Bæredygtig Boligvejledning vil vi udvikle tilbud til lokale boligforeninger, hvor der sættes fokus på energiforbrug, vandforbrug, affaldshåndtering, indeklima osv. Indsatsen henvender sig til alle, men i særlig grad beboere med etnisk minoritetsbaggrund, nye flygtninge, familier til psykisk syge og beboere i almene boligforeninger på Amager.

Projektet vil bygge videre på erfaringer med bl.a. homeparties og grønne besøg, hvor man gennemfører lejlighedstjek og giver gode råd om energibesparelser og miljøforbedringer ud fra konkrete behov og en snak om vaner.

Denne metode kunne suppleres med eksempelvis gårdarrangementer med aktiviteter for børn og unge såsom affaldskonkurrencer, vandquizzes, eller temamøder om skimmelsvamp, klimatilpasning og andre relevante emner.

Projektet er organiseret af Miljøpunkt Amager sammen med Miljøambassadørerne. Derudover ser vi muligheder i konkrete samarbejder med Boligsociale Helhedsplaner, Områdefornyelsen i Sundby, Almene boligforeninger, Kofoeds Skole, Forsyningselskaberne (HOFOR) samt andre lokale foreninger og miljømedarbejdere i andre lokaludvalg og miljøpunkter.

Miljøpunkt Amager vil stå for udvikling og afvikling af uddannelsesforløb for borgere med etnisk minoritetsbaggrund og faglig opkvalificering af eksisterende miljøambassadører. Derudover vil Miljøpunkt Amager kunne fungere som ekstern konsulent i lokale boligforeninger med hensyn til at målrette miljøformidling til boligforeninger med store grupper af etniske minoriteter.

Med projektet vil Miljøpunkt Amager sikre at Miljøambassadørerne bliver klædt på til at gennemføre grønne besøg, homeparties og temaaftener i lokale boligforeninger. Det kan blandt andet ske gennem konsulentordninger hvor Miljøambassadørerne tilbyder serviceydelser til lokale boligforeninger.

Hvad kan det blive til?

Målet med Bæredygtig Boligvejledning i boligforeninger er at give beboerne værktøj til at reducere ressourceforbruget i hjemmet samt skabe fælles ejerskab i afdelingen.

Vi vil udvikle en helhedsorienteret miljøvejledning til beboerne i eget hjem og på eget sprog. Det vil være fokus på hjælp til at måle energi og vand- og varmemeforbrug og formidling af affaldssorteringsmuligheder.

Projektet vil kunne give kompetenceløft og øget handlekraft hos målgruppen samt økonomiske og sociale gevinster. Perspektivet for projektet er etablering af Bæredygtig Boligvejledning som selvstændig socialøkonomisk virksomhed, hvor en økonomisk udsat gruppe (Miljøambassadørerne) opkvalificeres til at foretage miljøformidling og skabe egen beskæftigelse.

Mål og metode

Mål: Helhedsorienteret vejledning til borgere omkring bæredygtig brug af boligen og understøttelse af miljøforbedring, energi- og ressourcebesparelser samt bedre affaldssortering gennem adfærdsændringer.

At miljøambassadørerne er medvirkende til at skabe forståelse og dialog om miljøforhold med borgere med anden etnisk baggrund.

Undersøgelse/understøttelse af mulighed for forankring af projektet uden for Miljøpunkt Amager – eventuelt etableret som selvstændig socialøkonomisk forening.

Metode: Udvikling af uddannelsesforløb til Bæredygtig Boligvejledning. Udvikling af konkrete tilbud til boligforeninger. Ekstern fundraising til udviklingsprocessen. Opsøgende arbejde og videreformidling af værktøjer til ressourcebesparelser i hjemmet, som skaber miljøvenlige adfærdsændringer samt lokalt ejerskab i boligafdelinger.

Udlån af "energisparetaske" med måleudstyr såsom Spar-o-meter og infrarødt termometer. Supplerende aktiviteter for både børn og unge i de berørte boligforeninger.

Termografisk måling af utætheder og varmetab.

NYE CYKELFÆLLESKABER (KUN I AMAGER ØST)

Hvorfor er det spændende at arbejde med Nye Cykelfællesskaber?

København har ca. 678.000 cykler, men der er langt fra lige så mange, der ved hvordan man holder dem vedlige. En dårligt vedligeholdet cykel er skidt at cykle på og det kan være en grund til at tage bilen i stedet for. Vi ønsker at fremme cyklismen på Amager, da det er gavnligt for miljøet og skaber et levende byrum hvor folk mødes. En vedligeholdet cykel holder længere og kan være med til at skabe mindre ressourcospild og færre efterladte cykler i gårde og gader.

En foldecykel – hvordan gør man det? Cykelbiblioteket er åbent for alle borgere på Amager.

Hvad kan der ske i årets løb?

Miljøpunkt Amager ønsker at deltage i udvikling af et cykelværksted, hvor folk på Amager har mulighed for at vedligeholde og reparere deres cykler i fællesskab. Det kan kombineres med forskellige værkstedsarrangementer. Det er oplagt at projektet forankres i foreningen Bicycle Innovation Lab. En del af indsatsen er at samle frivillige, som kan hjælpe de besøgende med deres cykelproblemer. De frivillige kan også inddrages i at vedligeholde Cykelbibliotekets cykler.

Cykelbiblioteket er en del af foreningen Bicycle Innovation Lab. Medlemmer af foreningen kan låne og afprøve forskellige cykeltyper. Foreningen Bicycle Innovation Lab er åben for alle interesserede. Der opkræves et mindre beløb for medlemskab, som skal dække udgifter til administration og vedligehold af foreningens cykler, værktøj og faciliteter. Det er muligt at "betale" medlemsgebyr med frivilligt arbejde.

I samarbejde med Bicycle Innovation Lab vil der blive afholdt to værkstedsarrangementer med et særligt fokus på at lære børn og unge at vedligeholde deres cykler og gøre dem henholdsvis forårsklar og vinterklar. De to værkstedsarrangementer er åbent for alle – også borgere der ikke er medlem af Bicycle Innovation Lab.

Vi vil forsøge at skaffe midler til at købe børnecykler til en satellit af Cykelbiblioteket på Trafiklegepladsen på Formosavej/Backersvej. Ved at give institutioner og skoler adgang til klassesæt af cykler, kan de træne børnene i at begå sig i trafikken som cyklister. Det er oplagt at knytte dette tilbud sammen med Bicycle Innovation Labs undervisningstilbud 'Folkeskolen cykler' som fremmer motion, sundhed og innovation med cyklen som omdrejningspunkt.

Hvad kan det blive til?

På sigt er det oplagt at samarbejde med andre lokale cykelinitiativer om at skabe cykelarrangementer på Amager. Det kan fx være workshops, cykelture eller cykelkulturbegebenheder.

En del af projektet vil fortsat være at tage aktivt del i Bicycle Innovation Labs bestyrelse og understøtte frigørelsesprocessen, der skal sikre at Bicycle Innovation Lab på sigt kan fungere uden hjælp fra Miljøpunkt Amager.

Der er behov for at fundraise til nye cykler og andre materielle behov, så Cykelbiblioteket kan blive ved med at være et attraktivt tilbud.

Mål og metode

Mål: At åbne et cykelværksted i Cykelbiblioteket med workshops om vedligehold og reparation af cykler. Det skal opfordre til at cykler kan bruges i længere tid før de skal kasseres og der skal bruges ressourcer på produktion af nye cykler, give en bedre cykeloplevelse og nedbringe antallet af efterladte cykler i gaderummet. At tilknytte flere frivillige til driften af Cykelbiblioteket og værkstedet. Hensigten er at driften af værkstedet kan opnå en sådan økonomi, at det kan forankres uden for Miljøpunkt Amager. At afholde

workshops for børn og unge der sætter fokus på fordelene ved at cykle, samt hvor let det er at vedligeholde sin egen cykel.

Metode: Udvikling af nye medlemstilbud, hvor der sættes fokus på at inddrage lokalbefolkningen - gamle som unge - i at reparere og vedligeholde deres egne cykler. Tilbyde faste værkstedstider og specifikke workshops med fokus på forskellige former for vedligehold og reparation.

Cykelbibliotekets værksted er åben for både erfarne og nybegyndere.

AFFALDSSORTERING OG CIRKULÆR ØKONOMI (KUN I AMAGER ØST)

Hvorfor er det spændende at arbejde med Affaldssortering og Cirkulær Økonomi?

Affald er en ressource som skal genanvendes. Affald er alt fra kartoffelskræller, plastikemballage, kasserede mobiltelefoner til byggeaffald. Affaldet indeholder ressourcer, som er udvundet fra jorden – ressourcer som er knappe og som over den seneste tid er blevet dyrere og dyrere.

I Danmark forbrænder vi ca. halvdelen af vores husholdningsaffald og en fjerdedel af det samlede affald. Vi har de seneste 20-30 år gjort os til eksperter i affaldsforbrænding. Vi har en effektiv forbrænding, og vi udnytter både varme og el fra forbrændingsanlæggene. Men det er ikke en ubetinget bæredygtig løsning. Mange genanvendelige ressourcer går reelt tabt ved affaldsforbrænding og med den hastige udvikling inden for vedvarende elektricitetsproduktion, vil det i fremtiden være muligt at erstatte varmeproduktion fra affaldsforbrænding med varmepumper.

I fremtiden vil knapheden på ressourcer blive et konkurrencevilkår. De samfund der forstår at genanvende og genindvinde affaldsressourcerne vil stå stærkt i den globale konkurrence. Forudsætningen herfor er en renere affaldshåndtering, hvor affaldets ressourcer kan indgå i et produktions- og forbrugskredsløb med meget lidt spild – det er cirkulær økonomi.

Miljøpunkt Amager samarbejder blandt andet med Kompostbudene om bedre ressourceanvendelse.

Hvad kan der ske i årets løb?

Ansvar for affaldshåndteringen i Danmark er lagt i hænderne på kommunerne, men Miljøpunkt Amager kan som lokal miljøorganisation spille en meget væsentlig rolle i den direkte dialog med affaldsproducenterne (borgere og virksomheder).

Med Københavns Kommunes nye strategi for bl.a. udsortering af det organiske affald og fravalget af den teknisk krævende REnescience-teknologi, er affaldssortering igen for alvor blevet et aktuelt tema i håndteringen af husholdningsaffaldet i København. Miljøpunkt Amager kan med sine mange erfaringer og kendskab til lokale løsninger, spille en afgørende rolle i udviklingen af Københavns Kommunes kommende affaldsstrategi.

Med udgangspunkt i erfaringerne fra bl.a. Kompostbudene vil Miljøpunkt Amager fokusere på opbygning af lokale affaldshåndteringsløsninger, der i særlig grad understøtter genanvendelse og recirkulation af affaldet. Det vil være interessant at indlede dialog med både private husholdninger (f.eks. via boligforeninger), lokalt erhvervsliv og Københavns Kommune om udvikling og formidling af affaldsløsninger, der i særlig grad fokuserer på direkte genanvendelse af affaldsressourcerne i ny produktion.

Hvad kan det blive til?

Udviklingen af konkrete og praktiske løsninger indenfor cirkulær økonomi er stadig i spæde begyndelse. Det ændrer dog ikke på, at de miljømæssige og økonomiske potentialer i cirkulær økonomi er ekstremt store. F.eks. vurderes det¹, at en omstilling til en cirkulær dansk økonomi frem mod 2035 vil kunne øge BNP med op til 45 mia. kr. ekstra svarende til en 1,4 pct. stigning, give en øget eksport på 3-6 pct., en øget arbejdsindkomst svarende til over 13.000 ekstra job, et reduceret dansk CO₂-fodaftryk med 3-7 pct. og et op til 50 pct. mindre ressourceforbrug. Cirkulær økonomi er grøn vækst og økonomi i praksis. Med et lokalt fokus på udvikling af lokale løsninger indenfor renere affaldssortering og genanvendelse vil Miljøpunkt Amager medvirke på et meget direkte plan til at fremme udviklingen af den cirkulære økonomi i Danmark.

Mål og metode

Mål: Udvikling af supporterende affaldssorteringssystemer i private husstande og lokale virksomheder for at understøtte øget genanvendelse og lokal recirkulation af affaldets ressourcer. Udvikling af lokale løsninger til fremme af den cirkulære økonomiske dagsorden. Bidrag til udvikling af Københavns Kommunes kommende affaldsstrategi med lokale løsninger.

Metode: Samarbejde med lokale samarbejdspartnere (f.eks. Kompostbudene, WeFood, Amagerbro Helhedsplan, Kofoeds Skole og lignende) og Københavns Kommune om etablering af forsøg med direkte recirkulation af genanvendelige ressourcer indenfor f.eks. produktion, dyrkning og byggeri. I løbet af januar/februar i 2017 udvikles en mere konkret organisatorisk plan for projektets gennemførelse.

---

¹ Ellen MacArthur Foundation og Erhvervsstyrelsen

AMAGER FÆLLED (KUN I AMAGER VEST)

Hvorfor er det spændende at arbejde med Amager Fælled?

Amager Fælled er et af de få steder i København, hvor du kan opleve et stort sammenhængende naturområde. På Amager Fælled yngler den sjældne pungmejsse. Ved Grønjordssøen er der bl.a. gråstrubet lappedykker, grågåås og rørsanger. I vinterhalvåret er Amager Fælled hjemsted for en del rovfugle. Ræve ses hyppigt, det samme gør rådyr. Her er flere forskellige frøer – og så findes der en lille bestand af hugorme. Her er mange bærbuske og æbletræer, hvidtjørn og en masse spændende spiselige planter.

Fremtiden for Amager Fælled er imidlertid usikker. Der er fremskredne planer om campingplads ved vandrerhjemmet, boligbebyggelse på Amager Fælled Kvarteret og forslag om anlæggelse af Havnetunnel med opkørsel direkte på Amager Fælled. Bid for bid er væsentlige og værdifulde naturområder fra Amager Fælled er fare for at forsvinde. Der er derfor brug for at sætte fokus på Amager Fælled unikke natur mens tid er.

Hvad kan der ske i årets løb?

Gennem en række arrangementer og aktiviteter vil Miljøpunkt Amager sætte særligt fokus på at udbrede kendskabet til Amager Fælleds nuværende kvaliteter og følgerne af den igangværende byudvikling i en del af området.

Vi afholder vandreture til spiselige planter, familiearrangementer på Amager Fælled og samarbejder med Danmarks Naturfredningsforening og Amager Fælleds Venner om formidling af Amager Fælleds værdi for natur og beboere på Amager.

Miljøpunkt Amager vil deltage i udvikling af et stærkt fagligt netværk om bevarelsen af naturværdierne på Amager Fælled.

Hvad kan det blive til?

Amager Fælled skal friholdes for yderligere byggeri og infrastruktur. Miljøpunkt Amager kan spille en væsentlig rolle i at skabe opmærksomhed om Amager Fælled særegne naturværdier og dermed sikre opbakning til bevarelse af Amager Fælleds natur.

Mål og metode

Mål: Bevarelse af naturen på Amager Fælled. Særligt fokus på området ved Amager Fælled Kvarteret. Skabelse af lokale partnerskaber for bevarelsen af Amager Fælled.

Metode: Afholdelse af borgerinddragende aktiviteter på og om Amager Fælled med fokus på områdets naturværdier. Organisering af fagligt netværk om Amager Fælled.

Guide til Spiselig planter på Amager Fælled med Jann Kuusisaari og 30 deltagere – maj 2016.

4. Aktiviteter

Guidede ture til Amagers grønne oplevelser

I Miljøpunkt Amager vil vi med vores særlige kendskab til natur, grønne tage, cykelløsninger, byhaver og andre forhold på Amager, stille os til rådighed for guidede ture for interesserede.

Miljøpunkt Amager får løbende henvendelse fra lokale borgere og udefrakommende om specifikke miljøforhold og -løsninger på Amager. Denne interesse for Amagers grønne oplevelser skal Miljøpunkt Amager kunne imødekomme med relevante tilbud.

Byttemarkeder

Byttemarkederne er blevet en integreret del af Miljøpunkt Amagers profil og er en rigtig god måde at lave praktiske aktiviteter der skaber begejstring, fællesskab, oplevelser og øget genanvendelse. Der er tradition for at Miljøpunkt Amager afholder mindst to byttemarkeder om året. Dette skal også ske i 2017.

Umiddelbart har vi sigte på at afholde byttemarked i Sundbyøster Hallen i foråret og på Peder Lykke Skolen i efteråret.

Lørdage på Musiktorvet

”Lørdag på Musiktorvet” har været årlige (to gange om året) tilbagevendende markedsdage på Musiktorvet ved Amager Bio. Under ”Lørdag på Musiktorvet”, hvor der har været afholdt loppemarked, spillet musik, diskuteret lokalpolitik osv. Da arrangørerne bag ”Lørdag på Musiktorvet” har meddelt, at de ikke kan stå for yderligere arrangementer, skal det undersøges om Miljøpunkt Amager fremover kan indtage en ledende rolle i udvikling, planlægning og afvikling af nye ”Lørdage på Musiktorvet”.

Cykelpitstop

Der skal i 2017 afholde mindst to cykelpitstop på Amagerbrogade, hvor Miljøpunkt Amager takker lokale trafikanter for deres brug af cyklen til den daglige transport. Under cykelpitstoppet tilbydes cyklisterne gratis cykeltjek og en kop kaffe. Cykelpitstoppet er i øvrigt en enestående mulighed for direkte dialog med lokale borgere om de trafikale udfordringer i byen.

Cykelpitstop på Amagerbrogade – altid en oplevelse.

5. Faglig vejledning

Dette dækker over specifikke fagområder, hvor Miljøpunkt Amager har særlig viden, kompetencer og netværk, og som det er vigtigt at holde fast i. Det handler både om områder hvor mange borgerhenvendelser gør det relevant at have en tung faglig viden og hvor der er muligheder for at opdyrke nye og levedygtige projekter og aktiviteter til fordel for bydelene på Amager.

De specifikke fagområder er:

- **Klimatilpasning** (klima, vand, grønne netværk, private fællesveje)
- **Grøn byudvikling** (transport, byplanlægning, grønne byrum, byhaver, bæredygtigt byggeri)
- **Miljøambassadørnetværk** (rekruttering, kulturmøder, sprog, formidling)
- **Ressourceanvendelse og affaldsreduktion** (affaldssortering, kompostering, bioforgasning, organisering)
- **Energieffektivitet** (energibesparelser, belysning, elektricitetsforbrug, energibyggeri)

6. Øvrige mindre projektindsatser

De øvrige mindre projektindsatser, vedrører projekter, der bl.a. kan være:

- projekter fra tidligere år, som kan videreføres og afvikles med væsentligt færre midler end fokusprojekterne (f.eks. Transportnetværk Amager),
- projekter som skal prøves af, inden der eventuelt afsættes flere midler,
- strategiske samarbejder,
- opsøgende miljøarbejde udenfor fokusprojekterne,
- sparring på lokale borgerhenvendelser, der kan vise sig at rumme nye muligheder

Foreløbigt indgår følgende mindre projekter og indsatser i årsplanen:

Bydelsplan-support til lokaludvalgene

Miljøpunkt Amager vil understøtte lokaludvalgene i deres arbejde med udvikling og gennemførelse af de kommende bydelsplaner i lokaludvalgene på Amager. Det er væsentligt at lokaludvalgene bruger Miljøpunkt Amager som faglig sparringspartner i bydelsplanarbejdet og som redskab til realisering af bydelsplanerne.

Transportnetværk Amager

Miljøpunkt Amager vil arbejde med videreførelse af Transportnetværk Amager i Amager Vest og undersøgelse af muligheder for at inddrage virksomheder i Amager Øst.

Miljøpunkt Amager har siden 2011 sammen med Københavns Kommune drevet Transportnetværk Amager, der er et "Mobility Management"-netværk med deltagelse af de største virksomheder i Ørestad og på Islands Brygge.

Netværket har siden starten udviklet sig fra at beskæftige sig med at gøre transportvanerne mere miljøvenlige - til at beskæftige sig med en bredere vifte af miljøproblematikker.

Miljøpunkt Amager arbejde vil fremover være organisatoriske og faglig support til afholdelse af netværksmøder i Transportnetværk Amager.

Områdefornyelsen i Sundby

Miljøpunkt Amager indgår aktivt i udvikling af kvarterplanen for Områdefornyelsen i Sundby. Det vil være relevant at se på, hvorledes Miljøpunkt Amagers prioriterede projekter kan integreres i arbejdet med Områdefornyelsen.

7. Budgetramme for det lokale miljøarbejde 2017

Amager Øst

Grønne gader og gaderum	175.000 kr.
Amager Frugtlaug	150.000 kr.
Mad & Bæredygtighed	125.000 kr.
Bæredygtig boligvejledning	125.000 kr.
Nye Cykelfællesskaber (Øst)	125.000 kr.
Affaldssortering & Cirkulær Økonomi (Øst)	125.000 kr.
Amager Fælled (Vest)	0 kr.
Aktivitetsspulje	59.700 kr.
Øvrige mindre projektindsatser	100.000 kr.
Den basale drift	300.000 kr.
I alt	1.284.700 kr.

Amager Vest

Grønne gader og gaderum	175.000 kr.
Amager Frugtlaug	150.000 kr.
Mad & Bæredygtighed	125.000 kr.
Bæredygtig boligvejledning	125.000 kr.
Nye Cykelfællesskaber (Øst)	0 kr.
Affaldssortering & Cirkulær Økonomi (Øst)	0 kr.
Amager Fælled (Vest)	75.000 kr.
Aktivitetsspulje	59.700 kr.
Øvrige mindre projektindsatser	100.000 kr.
Den basale drift	275.000 kr.
I alt	1.084.700 kr.